

EL

EL

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 16.12.2010
SEC(2010) 1583 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Συνοδευτικό έγγραφο στην

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την καθιέρωση τεχνικών απαιτήσεων για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ και με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

SEC(2010) 1584 τελικό
SEC(2010) 1585 τελικό
COM(2010) 775 τελικό

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Εισαγωγή.....	3
2.	Ορισμός του προβλήματος.....	3
2.1.	Λόγοι για την αργή μετάβαση στον ΕΧΠΕ	3
2.2.	Επιπτώσεις της αργής μετάβασης χωρίς καταληκτική ημερομηνία: Ένα βασικό σενάριο (καμία παρέμβαση).....	4
3.	Το δικαίωμα της ΕΕ για δράση και αιτιολόγηση.....	5
4.	Στόχοι.....	5
5.	Επιλογές πολιτικής.....	6
6.	Ανάλυση των επιπτώσεων και σύγκριση των επιλογών	6
6.1.	Επιπτώσεις των πρόσθετων κινήτρων.....	6
6.2.	Επιπτώσεις του καθορισμού καταληκτικής ημερομηνίας μετάβασης στον ΕΧΠΕ.....	7
6.3.	Σύγκριση του βασικού σεναρίου με τον καθορισμό καταληκτικής ημερομηνίας.....	8
6.3.1.	Σύγκριση όσον αφορά την επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων.....	8
6.3.2.	Σύγκριση όσον αφορά τις επιπτώσεις στα ενδιαφερόμενα μέρη	8
6.4.	Τεχνικές επιμέρους επιλογές για την εφαρμογή καταληκτικής ημερομηνίας μετάβασης στον ΕΧΠΕ	9
7.	Παρακολούθηση και αξιολόγηση	10

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το όραμα για έναν ενιαίο χώρο πληρωμών σε ευρώ (EXΠΕ/SEPA) έχει ως στόχο τη δημιουργία ενοποιημένης αγοράς ηλεκτρονικών πληρωμών σε ευρώ, χωρίς καμία βασική διάκριση μεταξύ των εθνικών και διασυνοριακών πληρωμών. Όσον αφορά τις ηλεκτρονικές πληρωμές, εξακολουθεί να υπάρχει στην ΕΕ σημαντικός αριθμός διαφορετικών εθνικών μορφών, προτύπων και κανόνων πληρωμών. Ο EXΠΕ θα προσφέρει στους ευρωπαίους πολίτες και στις επιχειρήσεις, χαμηλού κόστους, φιλικές προς τον χρήστη και αξιόπιστες υπηρεσίες πληρωμών και θα δημιουργήσει ευνοϊκές συνθήκες για αυξημένο ανταγωνισμό και την αξιοποίηση καινοτομιών που σχετίζονται με τις πληρωμές.

Η επιτυχία της πρωτοβουλίας του EXΠΕ είναι πολύ σημαντική στο τρέχον οικονομικό, νομισματικό καθώς και πολιτικό πλαίσιο. Τα πιθανά άμεσα και έμμεσα οφέλη του EXΠΕ για την ευρύτερη ευρωπαϊκή οικονομία υπερβαίνουν τα 300 δισ. ευρώ για μια περίοδο έξι ετών – αν υποθέσουμε ότι η μετάβαση στα μέσα πληρωμών του EXΠΕ είναι πλήρης και ταχεία. Δύο γεγονότα-ορόσημα ύψιστης σημασίας στην πορεία προς την υλοποίηση του EXΠΕ έχουν ήδη επιτευχθεί: η έναρξη του συστήματος μεταφοράς πίστωσης του EXΠΕ (ΜΠΕ) στις 28 Ιανουαρίου 2008 και η έναρξη του συστήματος άμεσων χρεώσεων του EXΠΕ (ΑΧΕ) στις 2 Νοεμβρίου 2009.

Ο EXΠΕ είχε σχεδιαστεί αρχικά ως ένα έργο πρωτίστως αγορακεντρικό. Τα πανευρωπαϊκά καθεστώτα έχουν σχεδιαστεί και υλοποιηθεί από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Πληρωμών (ΕΣΠ), ένα όργανο συντονισμού και λήψης αποφάσεων που συστάθηκε από τον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα. Ωστόσο, όλες οι κατηγορίες των ενδιαφερόμενων μερών αναγνωρίζουν ολοένα και περισσότερο ότι μία νομικά δεσμευτική καταληκτική ημερομηνία μπορεί να κριθεί αναγκαία για την επιτυχή ολοκλήρωση του έργου.

Το πεδίο εφαρμογής της παρούσας εκτίμησης επιπτώσεων περιορίζεται σε δύο μέσα πληρωμών, τις μεταφορές πίστωσης σε ευρώ και τις άμεσες χρεώσεις σε ευρώ.

2. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Η πλήρης ενοποίηση της αγοράς πληρωμών θα επιτευχθεί μόνο όταν τα πανευρωπαϊκά μέσα πληρωμών αντικαταστήσουν τα εθνικά κληροδοτημένα μέσα. Στην παρούσα φάση ωστόσο, τα πανευρωπαϊκά μέσα πληρωμών απέχουν πολύ από το να αντικαταστήσουν τις εθνικές πληρωμές. Τον Απρίλιο του 2010, μόνο το 7,5 % του συνόλου των μεταφορών πίστωσης μέσω των μηχανισμών συμψηφισμού και διακανονισμού εκτελούνταν στη μορφή ΜΠΕ. Με παρέκταση αυτών των δεδομένων συνάγεται η προβλεπόμενη ολοκλήρωση του EXΠΕ μετά από περισσότερα από 30 έτη μετάβασης.

2.1. Λόγοι για την αργή μετάβαση στον EXΠΕ

Βασική αιτία: Αβεβαιότητα της ολοκλήρωσης του EXΠΕ και της σταδιακής εξάλειψης των κληροδοτημένων προϊόντων. Η έλλειψη ενός κοινού χρονικού ορίζοντα ενθαρρύνει τους παράγοντες της αγοράς για την προσφορά και τη ζήτηση να καθυστερούν τις προσπάθειες μετάβασης. Για όσο διάστημα μπορούν να χρησιμοποιούνται τα υφιστάμενα κληροδοτημένα μέσα πληρωμών, οι χρήστες των υπηρεσιών πληρωμών θα αναβάλλουν τις απαιτούμενες προσπάθειες μετάβασης. Από την άλλη πλευρά, οι τράπεζες αποφεύγουν να πραγματοποιήσουν τις επενδύσεις σε υποδομή και προώθηση στην αγορά που είναι

αναγκαίες για τον ΕΧΠΕ έως ότου βεβαιωθούν ότι οι πελάτες και τα συστήματά τους είναι έτοιμα για τον ΕΧΠΕ. Οι ενδοιασμοί από την πλευρά της ζήτησης ενισχύονται λόγω της ασάφειας που θεωρείται ότι περιβάλλει το κατάλληλο μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό μοντέλο για τις ΑΧΕ, που να ανταποκρίνεται πλήρως στους ενωσιακούς κανόνες περί ανταγωνισμού. Και οι δύο πλευρές της αγοράς – προσφορά και ζήτηση – αναμένουν η μία την άλλη να κάνει την πρώτη κίνηση.

Απροθυμία για επενδύσεις: Το μειονέκτημα αυτού που θα κάνει την πρώτη κίνηση. Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών (ΠΥΠ) που θα αποφασίσουν να διαθέσουν νωρίς και ενεργά στην αγορά τα νέα μέσα του ΕΧΠΕ, έχουν το μειονέκτημα αυτού που κάνει την πρώτη κίνηση. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, οι συγκεκριμένοι ΠΥΠ πρέπει να συνεχίσουν να επωμίζονται διπλά έξοδα, δηλαδή τόσο για τα υφιστάμενα συστήματα πληρωμών όσο και για το νέο σύστημα του ΕΧΠΕ.

Έλλειψη κινήτρου για ανάπτυξη από τους ΠΥΠ προϊόντων του ΕΧΠΕ που καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες των χρηστών. Εφόσον δεν υπάρχει καμία βεβαιότητα για την ολοκλήρωση του ΕΧΠΕ, οι ΠΥΠ μπορούν να συνεχίζουν να προσφέρουν τα κληροδοτημένα προϊόντα στους πελάτες τους και δεν έχουν επαρκή κίνητρα για να αναπτύξουν και να θέσουν ενεργά στην αγορά προϊόντα του ΕΧΠΕ τα οποία πληρούν όλες τις προδιαγραφές των πελατών.

Κατακερματισμένη ζήτηση και χαμηλός βαθμός ευαισθητοποίησης για τον ΕΧΠΕ. Η αγορά των υπηρεσιών πληρωμών χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι η πλευρά της ζήτησης (χρήστες υπηρεσιών πληρωμών) είναι πολύ πιο κατακερματισμένη από την πλευρά της προσφοράς (ΠΥΠ) και αγνοεί τα οφέλη του ΕΧΠΕ.

2.2. Επιπτώσεις της αργής μετάβασης χωρίς καταληκτική ημερομηνία: Ένα βασικό σενάριο (καμία παρέμβαση)

Μη αξιοποιημένες οικονομίες κλίμακας λόγω αποκλινόντων προτύπων και διαδικασιών πληρωμών. Παρά την ύπαρξη των πληρωμών ΜΠΕ και ΑΧΕ, οι εγχώριες συναλλαγές εξακολουθούν κατά κύριο λόγο να πραγματοποιούνται στις εθνικές κληροδοτημένες μορφές. Το 2009, υπήρχαν ακόμη περισσότερες από 20 διαφορετικές εθνικές υποδομές διεκπεραίωσης και καθεστώτα για τις πληρωμές λιανικής σε ευρώ. Αυτές οι διαφορές παρεμποδίζουν τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών πληρωμών μεταξύ των κρατών μελών και δυσχεραίνουν την υλοποίηση των αποτελεσμάτων των οικονομιών κλίμακας.

Στην πλευρά της ζήτησης, οι επιχειρήσεις που λειτουργούν σε πολυεθνικό περιβάλλον οφείλουν ακόμη να οργανώνουν τις ταμειακές λειτουργίες και την ταμειακή ενοποίηση τους σε εθνικό επίπεδο. Πρέπει να διατηρούν σχέσεις με πολλούς ΠΥΠ που προσφέρουν διαφορετικά είδη και επίπεδα υπηρεσιών και χρησιμοποιούν διαφορετικές μορφές πληρωμών.

Περιορισμένος ανταγωνισμός στην αγορά πληρωμών της ΕΕ. Επί του παρόντος, κάθε ΠΥΠ που σχεδιάζει να εισέλθει σε μία ξένη αγορά υπηρεσιών πληρωμών πρέπει να πληροί ορισμένες αμιγώς εθνικές, τεχνικές και επιχειρηματικές απαιτήσεις. Η πολυπλοκότητα και το επακόλουθο κόστος των εν λόγω προσαρμογών αποτελούν ένα σημαντικό εμπόδιο για τις επιχειρήσεις που επιθυμούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο εξωτερικό.

Η διασυννοριακή κινητικότητα των χρηστών υπηρεσιών πληρωμών αποτελεί επίσης σημαντική προϋπόθεση για τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην αγορά πληρωμών. Το άνοιγμα ενός λογαριασμού πληρωμών σε άλλο κράτος μέλος σήμερα συχνά απορρίπτεται από τους ΠΥΠ με μοναδική αιτιολογία ότι ο καταναλωτής δεν είναι μόνιμος κάτοικος ή υπήκοος του εν λόγω κράτους μέλους. Κατά συνέπεια, οι επιλογές των χρηστών συχνά

περιορίζονται στους κατεστημένους φορείς των εθνικών αγορών και η παροχή υπηρεσιών πληρωμών σε διασυνοριακό επίπεδο είναι ανύπαρκτη ή πιο περίπλοκη από ό,τι είναι αναγκαίο.

Όσον αφορά, συγκεκριμένα, τις άμεσες χρεώσεις, η διατήρηση, σε περιορισμένο αριθμό κρατών μελών, των επιχειρηματικών μοντέλων που βασίζονται σε πολυμερείς διαπραγματικές προμήθειες μεταξύ των ΠΥΠ, οι οποίες καθιερώθηκαν με σκοπό τη χρηματοδότηση της λειτουργίας του συστήματος άμεσων χρεώσεων στο σύνολό της, περιορίζει και αυτή τον ανταγωνισμό και εμποδίζει την ανάδυση μιας αποτελεσματικής, αποδοτικής και ανταγωνιστικής αγοράς.

Παρεμπόδιση καινοτομιών. Μία κατακερματισμένη αγορά πληρωμών δυσχεραίνει την ανάδειξη καινοτομιών που σχετίζονται με αποτελεσματικές πανευρωπαϊκές πληρωμές, όπως οι πληρωμές μέσω του Διαδικτύου και μέσω κινητού τηλεφώνου ή η έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων. Καθώς οι καινοτόμες υπηρεσίες εμφανίζονται ως επί το πλείστον μόνο σε εθνικό επίπεδο, υπάρχει κίνδυνος να αυξάνεται και να διαιωνίζεται ο κατακερματισμός της αγοράς.

Μη παραγωγικές επενδύσεις και διπλό λειτουργικό κόστος για τα κληροδοτημένα συστήματα και τα συστήματα του ΕΧΠΕ. Πολλοί συμμετέχοντες στην ευρωπαϊκή αγορά πληρωμών επιβαρύνονται με διπλό, μεταβατικό κόστος παροχής ή χρήσης των υπηρεσιών πληρωμών. Η ταυτόχρονη διατήρηση των εθνικών κληροδοτημένων πλατφορμών πληρωμών και μιας νέας πανευρωπαϊκής πλατφόρμας για τον ΕΧΠΕ προϋποθέτει σημαντικούς επιπρόσθετους πόρους και οδηγεί σε απώλεια απόδοσης επενδύσεων που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί.

Η παρατεταμένη μετάβαση στον ΕΧΠΕ θα είχε ως αποτέλεσμα τη συνολική απώλεια 43 δισ. ευρώ για την οικονομία σε μία περίοδο μόλις έξι ετών. Οι αρνητικές επιπτώσεις θα εκτείνονταν στο σύνολο των ενδιαφερόμενων μερών, με εξαίρεση τους καταναλωτές.

3. ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

Από τη φύση της, μία ενοποιημένη αγορά πληρωμών σε ευρώ προϋποθέτει μία προσέγγιση σε κοινοτικό επίπεδο καθώς τα υποκείμενα πρότυπα, κανόνες και διαδικασίες πρέπει να είναι τα ίδια σε όλα τα κράτη μέλη. Αυτό ενισχύει τον στόχο του άρθρου 3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, που ορίζει μία εσωτερική αγορά και μία οικονομική και νομισματική ένωση, της οποίας το νόμισμα είναι το ευρώ. Η εναλλακτική λύση έναντι μίας προσέγγισης σε κοινοτικό επίπεδο είναι ένα σύστημα πολυμερών ή διμερών συμφωνιών, του οποίου η πολυπλοκότητα και το κόστος θα ήταν απαγορευτικά σε σχέση με τη νομοθεσία σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ως εκ τούτου, μια παρέμβαση σε επίπεδο ΕΕ συνάδει με την αρχή της επικουρικότητας.

4. ΣΤΟΧΟΙ

Σύμφωνα με τα εξακριβωμένα προβλήματα, προσδιορίζονται οι ακόλουθοι στόχοι πολιτικής:

Γενικοί:

- Η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και του ανταγωνισμού της αγοράς πληρωμών της ΕΕ μέσω της υλοποίησης οικονομικών κλίμακας και επιχειρησιακών συνεργειών, τόσο από την πλευρά της ζήτησης, όσο και από αυτήν της προσφοράς.

- Η δημιουργία ενός ανοιχτού και με ίσους όρους ανταγωνισμού στην αγορά υπηρεσιών πληρωμών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και η διευκόλυνση της σύγκλισης των τιμών προς τα κάτω για τις υπηρεσίες πληρωμών στην Ευρώπη.
- Η θέσπιση μιας πανευρωπαϊκής πλατφόρμας από την οποία θα μπορούν να προωθηθούν καινοτόμες και προστιθέμενης αξίας υπηρεσίες και προϊόντα πληρωμών.

Ειδικοί:

- Η επίτευξη πλήρους λειτουργικής ενοποίησης της αγοράς πληρωμών στην Ευρώπη σχετικά με τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις.
- Η εξάλειψη της υπέρμετρης πολυπλοκότητας και του διπλού κόστους που προκύπτουν από την ανάγκη να διατηρούνται πολλαπλές πλατφόρμες πληρωμών, τόσο στην προσφορά όσο και στη ζήτηση.

Λειτουργικοί:

- Η δημιουργία διαφάνειας και βεβαιότητας στην αγορά σχετικά με την ολοκλήρωση του ΕΧΠΕ για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις, καθώς και τη σταδιακή εξάλειψη των αντίστοιχων εθνικών κληροδοτημένων μέσων πληρωμών.

5. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Μπορούν να προβλεφθούν τρία βασικά σενάρια:

Καμία παρέμβαση – το βασικό σενάριο. Σύμφωνα με το σενάριο αυτό, η μετάβαση στον ΕΧΠΕ θα επαφίεται στις δυνάμεις της αγοράς.

Η νέα ώθηση της μετάβασης στον ΕΧΠΕ μέσω πρόσθετων κινήτρων. Σύμφωνα με αυτό το σενάριο, η διαδικασία μετάβασης στον ΕΧΠΕ θα μπορούσε να επισπευσθεί και να ενισχυθεί με μία σειρά μέτρων στο επίπεδο των κρατών μελών.

Καθορισμός καταληκτικής ημερομηνίας μετάβασης στον ΕΧΠΕ. Σύμφωνα με αυτό το σενάριο, θα καθοριστεί με κανονισμό καταληκτική ημερομηνία μετάβασης στον ΕΧΠΕ. Τα εθνικά κληροδοτημένα μέσα πληρωμών θα πρέπει σταδιακά να εξαλειφθούν και να αντικατασταθούν από πανευρωπαϊκά μέσα.

6. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ

6.1. Επιπτώσεις των πρόσθετων κινήτρων

Η αργή διαδικασία μετάβασης στον ΕΧΠΕ θα μπορούσε κατ' αρχήν να ενταθεί με μία σειρά μέτρων που θα αναλαμβάνονταν από διαφορετικούς εμπλεκόμενους στον ΕΧΠΕ φορείς σε εθνικό επίπεδο ή θα απευθύνονταν σε αυτούς. Από την πλευρά της προσφοράς, θα ήταν χρήσιμη μία πλήρης εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης που να απευθύνεται στους χρήστες υπηρεσιών πληρωμών. Από την πλευρά της ζήτησης, αυτά τα μέτρα θα μπορούσαν να συμπληρωθούν με τη στήριξη των επενδύσεων για τις επιχειρήσεις, για παράδειγμα με τη χαλάρωση των κανονισμών απόσβεσης, τη διαγραφή του κόστους κατάρτισης του προσωπικού ή ακόμη και φορολογικές ελαφρύνσεις. Επιπλέον, οι δημόσιες

αρχές θα μπορούσαν να αναλάβουν έναν πρωτοποριακό ρόλο στις διαδικασίες μετάβασης και να προωθήσουν ενεργά τα μέσα πληρωμών του ΕΧΠΕ. Θα μπορούσαν επίσης να προβλεφθούν ορισμένες μορφές συντονισμού σε επίπεδο ΕΕ.

Ένα σημαντικό πλεονέκτημα της εν λόγω προσέγγισης θα ήταν το γεγονός ότι δεν απαιτεί χρονοβόρες νομοθετικές διαδικασίες και παραμένει αρκετά ευέλικτη. Μία ουσιαστική αδυναμία της εν λόγω προσέγγισης είναι το ότι οποιοδήποτε σύνολο μη δεσμευτικών μέτρων που αποσκοπούν απλώς στην επίσπευση της μετάβασης στον ΕΧΠΕ δεν θα επιλύσει το βασικό πρόβλημα, που περιγράφεται στο σημείο 2.1. Εκτός αυτού, τα εν λόγω μέτρα μπορεί απλώς να είναι υπερβολικά δαπανηρά στο τρέχον οικονομικό κλίμα και η προστιθέμενη αξία τους να είναι δύσκολα μετρήσιμη σε αύξηση της ευημερίας.

Η επιλογή πρόσθετων κινήτρων ως εκ τούτου απορρίπτεται.

6.2. Επιπτώσεις του καθορισμού καταληκτικής ημερομηνίας μετάβασης στον ΕΧΠΕ

Μία μελέτη της CapGemini εκτιμά ότι τα οφέλη μιας ταχείας μετάβασης από τα κληροδοτημένα μέσα πληρωμών στα μέσα του ΕΧΠΕ θα μπορούσαν να ανέλθουν σε 123 δισ. ευρώ σε μία περίοδο έξι ετών. Σύμφωνα με τη μελέτη, το εκτιμώμενο συνολικό όφελος προέρχεται από ένα ακόμη υψηλότερο κέρδος από την πλευρά της ζήτησης (175 δισ. ευρώ) που αντισταθμίζεται με μία απώλεια από την πλευρά της προσφοράς (52 δισ. ευρώ). Τα οφέλη από την πλευρά της ζήτησης καθορίζονται από δύο παράγοντες:

- την εξοικονόμηση λειτουργικού κόστους λόγω της βελτιστοποίησης των πράξεων πληρωμών·
- ένα θετικό αποτέλεσμα από τη μείωση των τραπεζικών προμηθειών που προκύπτει από τον πιο έντονο ανταγωνισμό.

Η μελέτη προβλέπει ότι τα οφέλη από την πλευρά της ζήτησης θα κατανεμηθούν αρκετά ομοιόμορφα σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, δηλαδή τους καταναλωτές, τις επιχειρήσεις και τη δημόσια διοίκηση. Αυτά τα οφέλη αποτελούν απλώς τα άμεσα αποτελέσματα της ταχείας μετάβασης στον ΕΧΠΕ.

Από πιο ποιοτική άποψη, μία καταληκτική ημερομηνία για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις στον ΕΧΠΕ επιταχύνει τα οφέλη για τους φορείς στους ακόλουθους τομείς:

Αυξημένη τυποποίηση που οδηγεί σε μείωση της πολυπλοκότητας και σε οικονομίες κλίμακας. Με πλήρη μετάβαση στον ΕΧΠΕ, οι επιχειρήσεις θα είναι σε θέση να συγκεντρώσουν τη διαχείριση των ρευστών σε ευρώ και να απλουστεύσουν/αυτοματοποιήσουν τις διαδικασίες πληρωμών. Για τους καταναλωτές, οι οποίοι μετακινούνται ολοένα και περισσότερο, οι τυποποιημένες διασυννοριακές πληρωμές θα μπορούσαν να εξαλείψουν την ανάγκη κατοχής πολλών τραπεζικών λογαριασμών σε διαφορετικές χώρες.

Αυξημένος ανταγωνισμός με ανοικτούς και πιο διαφανείς όρους. Για τους ΠΥΠ, μία ενοποιημένη αγορά πληρωμών θα μείωνε τα εμπόδια εισόδου σε διασυννοριακό επίπεδο, προσελκύοντας με τον τρόπο αυτό νέους παράγοντες αγοράς και εντείνοντας τον ανταγωνισμό. Επιπλέον, τα τυποποιημένα μέσα πληρωμών θα επέτρεπαν στους καταναλωτές, τις επιχειρήσεις και τις δημόσιες διοικήσεις να συγκρίνουν πιο εύκολα προϊόντα πληρωμών και, συνεπώς, θα επέτρεπαν στους χρήστες να επωφελούνται από τον εντονότερο ανταγωνισμό και τις καλύτερες τιμές.

Ευκαιρίες για πανευρωπαϊκές καινοτομίες. Μέσω των κοινών προτύπων και της καθιέρωσης ίσων όρων ανταγωνισμού στον ευρωπαϊκό χώρο, η ολοκληρωμένη μετάβαση στον ΕΧΠΕ θα ενίσχυε τον εκσυγχρονισμό των πληρωμών και την ανάπτυξη νέων υπηρεσιών, όπως οι πληρωμές μέσω κινητού τηλεφώνου και οι διαδικτυακές ή η έκδοση ηλεκτρονικών τιμολογίων, σε πανευρωπαϊκή βάση.

6.3. Σύγκριση του βασικού σεναρίου με τον καθορισμό καταληκτικής ημερομηνίας

6.3.1. Σύγκριση όσον αφορά την επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων

Στόχος/Επιλογή	Αποτελεσματικότητα		Απόδοση
	Ενοποίηση της ευρωπαϊκής αγοράς πληρωμών για τις μεταφορές πίστωσης τις άμεσες χρεώσεις	Εξάλειψη του διπλού κόστους και της υπέρμετρης πολυπλοκότητας των συστημάτων πληρωμών	
Βασικό σενάριο «αδράνειας»	0	0	0
Καθορισμός καταληκτικής ημερομηνίας	+++	++	++

Συνεισφορά στην επίτευξη των στόχων:

+++ (Ισχυρή), ++ (Μέτρια), + (Αδύναμη) θετική συνεισφορά

--- (Ισχυρή), -- (Μέτρια), - (Αδύναμη) αρνητική συνεισφορά, 0 ουδέτερη συνεισφορά

6.3.2. Σύγκριση όσον αφορά τις επιπτώσεις στα ενδιαφερόμενα μέρη

Ενδιαφερόμενο μέρος	Οφέλη	Κόστος	Συνολική επίπτωση
Επιχειρήσεις	Βελτιωμένη διαχείριση ρευστού/ταμείου Μεγαλύτερη ρευστότητα Μειωμένες τραπεζικές επιβαρύνσεις και διοικητικά έξοδα εσωτερικών πληρωμών Αυτοματοποιημένη επεξεργασία Ανάπτυξη υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας	Προσπάθεια μετάβασης – νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα πληρωμών και διαδικασίες Κατάρτιση προσωπικού	+++
Δημόσιες Διοικήσεις	Μειωμένες τραπεζικές επιβαρύνσεις και διοικητικά έξοδα εσωτερικών πληρωμών Αυτοματοποιημένη επεξεργασία Ανάπτυξη υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας Ενισχύονται τα οφέλη της ανάθεσης υπηρεσιών πληρωμών με διαγωνισμό, καθώς οι προσφορές θα ήταν καλύτερα συγκρίσιμες και θα εξέλιπε η αναποτελεσματικότητα των εθνικών μορφών πληρωμών	Προσπάθεια μετάβασης – νέα ή αναβαθμισμένα συστήματα πληρωμών και διαδικασίες Κατάρτιση προσωπικού	++
Καταναλωτές	Μειωμένες τραπεζικές επιβαρύνσεις/ευρύτερο φάσμα υπηρεσιών λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού Πιο καινοτόμα, φιλικά προς τον χρήστη, ασφαλή και πρόσφορα μέσα πληρωμών	Αλλαγή συνηθειών – IBAN (και BIC όπου κρίνεται απαραίτητο)	++

Τράπεζες/ΠΥΠ	Οικονομίες κλίμακας/Λειτουργική εξοικονόμηση Νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες καθώς μειώνονται τα εμπόδια ανταγωνισμού	Επενδύσεις για την πλατφόρμα πληρωμών του ΕΧΠΕ Επίπτωση στα έσοδα των κατεστημένων φορέων λόγω του αυξημένου ανταγωνισμού	+
---------------------	---	--	---

Συνολική επίπτωση σε σύγκριση με το βασικό σενάριο

Βάσει της παρούσας σύγκρισης, συνιστάται η επιλογή καθορισμού μιας καταληκτικής ημερομηνίας.

6.4. Τεχνικές επιμέρους επιλογές για την εφαρμογή καταληκτικής ημερομηνίας μετάβασης στον ΕΧΠΕ

Η καταληκτική ημερομηνία πρέπει να ορισθεί με σαφήνεια σε τεχνικό επίπεδο προκειμένου να είναι αποτελεσματική. Υπάρχουν ορισμένες επιμέρους επιλογές σε έξι πεδία για την υλοποίηση της καταληκτικής ημερομηνίας. Αυτές οι επιμέρους επιλογές έχουν συγκριθεί με τα σύνολα κριτηρίων που απορρέουν άμεσα από τους στόχους άσκησης πολιτικής.

Βάση αναφοράς για τη θέσπιση πανευρωπαϊκών μεταφορών πίστωσης και άμεσων χρεώσεων.
Η συνιστώμενη επιλογή είναι ο καθορισμός καταληκτικής ημερομηνίας με βάση γενικές βασικές απαιτήσεις που θα πρέπει να πληρούνται από τις πανευρωπαϊκές μεταφορές πίστωσης και άμεσων χρεώσεων. Οι βασικές απαιτήσεις θα περιλαμβάνουν επίσης τα υφιστάμενα διεθνή και κοινόχρηστα πρότυπα. Δύο άλλες εναλλακτικές λύσεις εξετάστηκαν και απορρίφθηκαν, και πιο συγκεκριμένα μία προσέγγιση που βασίζεται στα υπάρχοντα καθεστώτα και κανονισμούς που έχουν αναπτυχθεί από το ΕΣΠ και μία προσέγγιση που περιορίζεται στα υπάρχοντα τεχνικά πρότυπα.

Τομέας συναλλαγών. Συνιστάται να ακολουθηθεί μία προσέγγιση όπου οι βασικές απαιτήσεις θα ισχύουν σε ολόκληρο τον τομέα συναλλαγών πληρωμών. Μία εκτιμώμενη λειτουργική εξοικονόμηση ύψους 84 δισ. ευρώ από την πλευρά της ζήτησης εξαρτάται αποκλειστικά από την ενοποίηση της αγοράς πληρωμών πέρα από τον διατραπεζικό χώρο. Κατά συνέπεια, η επιλογή του περιορισμού των βασικών απαιτήσεων στον διατραπεζικό χώρο εξετάστηκε και απορρίφθηκε για τους παραπάνω λόγους.

Διασυννοριακό άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών. Συνιστάται η κατάργηση οποιασδήποτε διακριτικής μεταχείρισης των μη μόνιμων κατοίκων και μη υπηκόων όσον αφορά το άνοιγμα λογαριασμών πληρωμών. Αυτό θα διασφάλιζε την αποκόμιση όλων των οφελών του ΕΧΠΕ ως προς τον αυξημένο ανταγωνισμό (ύψους 91 δισ. ευρώ). Η συνέχιση της τρέχουσας πρακτικής έχει εξετάστηκε και απορρίφθηκε για τους ανωτέρω λόγους.

Προδιαγραφές του προϊόντος. Συνιστάται η εφαρμογή καταληκτικής ημερομηνίας και για τα εξειδικευμένα προϊόντα, δηλαδή τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις που αποτελούν πληρωμές χαμηλού όγκου και προσφέρουν ειδικές λειτουργικές δυνατότητες. Ωστόσο, προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες προσαρμογές στα πανευρωπαϊκά καθεστώτα, πρέπει να προβλεφθεί μεταβατική περίοδος 3 έως 5 ετών. Δύο άλλες εναλλακτικές λύσεις εξετάστηκαν και απορρίφθηκαν, δηλαδή μία συνολική προσέγγιση που να εφαρμόζεται στα εξειδικευμένα προϊόντα με τον ίδιο τρόπο όπως στα συνήθη προϊόντα και μια πάγια εξαίρεση των εξειδικευμένων προϊόντων από τις βασικές απαιτήσεις.

Πεδίο εφαρμογής στα κράτη μέλη. Συνιστάται η επιμέρους επιλογή με την κοινή καταληκτική ημερομηνία για τη ζώνη του ευρώ και τη μεταγενέστερη καταληκτική ημερομηνία εκτός της ζώνης του ευρώ, από τη στιγμή που ο όγκος των πληρωμών σε ευρώ εκτός της ζώνης του ευρώ αντιπροσωπεύει μόνο ένα εκτιμώμενο μερίδιο 2% του συνόλου των πληρωμών σε ευρώ. Δύο άλλες εναλλακτικές λύσεις εξετάστηκαν και απορρίφθηκαν, και πιο συγκεκριμένα οι χωριστές καταληκτικές ημερομηνίες ανά κράτος μέλος και μία κοινή μοναδική καταληκτική ημερομηνία για τα κράτη μέλη εντός και εκτός της ζώνης του ευρώ.

Προθεσμία. Συνιστάται η επιμέρους επιλογή με τις χωριστές καταληκτικές ημερομηνίες: ένα έτος, το αργότερο, μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού για τις μεταφορές πίστωσης και δύο έτη για τις άμεσες χρεώσεις. Η επιμέρους επιλογή με την κοινή καταληκτική ημερομηνία για τις μεταφορές πίστωσης και τις άμεσες χρεώσεις εξετάστηκε και απορρίφθηκε.

Σαφήνεια όσον αφορά το μακροπρόθεσμο επιχειρηματικό μοντέλο για πανευρωπαϊκές άμεσες χρεώσεις. Συνιστάται να απαγορευθεί η γενική εφαρμογή, σε όλες τις πράξεις άμεσης χρέωσης, πολυμερών διατραπεζικών προμηθειών μεταξύ των ΠΥΠ (και μέτρων ισοδύναμου αντικειμένου ή αποτελέσματος) και να επιτρέπονται πολυμερείς διατραπεζικές προμήθειες μόνον υπό ορισμένες προϋποθέσεις, για πράξεις άμεσης χρέωσης που δεν είναι δυνατόν να εκτελεστούν σωστά από τον ΠΥΠ ή στην περίπτωση των οποίων αυτός ζητεί την επιστροφή των σχετικών ποσών. Για να εξασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού, οι διμερείς και πολυμερείς διατραπεζικές προμήθειες για τις εν λόγω πράξεις θα πρέπει επίσης να επιτρέπονται μόνον εάν βασίζονται στο κόστος και αποσκοπούν στον αποτελεσματικό καταλογισμό των εξόδων στην οντότητα που προκάλεσε τις πράξεις. Οι εναλλακτικές επιλογές που συνίστανται στη συνέχιση της τρέχουσας πρακτικής ή στην επιβολή διατραπεζικής προμήθειας με θετικό πρόσημο ή υποκείμενης σε ανώτατο όριο για όλες τις πράξεις άμεσης χρέωσης αξιολογήθηκαν και απορρίφθηκαν, επειδή δεν αντιμετωπίζεται με αυτές η αντίληψη περί ασάφειας, η οποία επιβραδύνει τη μετάβαση στον EXΠΕ.

7. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Συνιστάται μία αξιολόγηση, τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού, προκειμένου να εκτιμηθούν η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητά του όσον αφορά την επίτευξη των στόχων που παρουσιάζονται στην εκτίμηση επιπτώσεων και να αποφασιστεί αν χρειάζονται νέα μέτρα ή τροποποιήσεις.